Usnesení

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera, v právní věci žalobce D. a l. s., s. r. o., zastoupeného Ing. R. L., proti žalovanému Finančnímu ředitelství v Ústí nad Labem, se sídlem Velká Hradební 61, 400 21 Ústí nad Labem, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 12. 2003, čj. 15 Ca 171/2003 - 63,

takto:

I. **Kasační stížnost se odmítá.**

II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

Kasační stížností ze dne 5. 1. 2004, doručenou Krajskému soudu v Ústí nad Labem dne 8. 1. 2004, se žalobce, zastoupený daňovým poradcem ing. R. L., domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem. Tímto rozsudkem byla zamítnuta žaloba proti Finančnímu ředitelství v Ústí nad Labem na ochranu proti nečinnosti žalovaného.

Usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 6. 5. 2004, čj. 15 Ca 171/2003 – 78 byl žalobce vyzván, aby v souladu s ustanoveními § 37 odst. 5 a § 106 odst. 3 s. ř. s. odstranil nedostatek kasační stížnosti, a to v souladu s ustanovením § 105 odst. 5 s. ř. s. předložil plnou moc udělenou advokátovi, případně doložil, že jeho zaměstnanec nebo člen, který za něho jedná nebo jej zastupuje má vysokoškolské vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Ke splnění této povinnosti krajský soud stanovil lhůtu jednoho měsíce od doručení tohoto usnesení (k doručení žalobci došlo dne 12. 5. 2004).

Žalobce však tento nedostatek kasační stížnosti neodstranil. Místo toho bylo Krajskému soudu v Ústí nad Labem dne 2. 6. 2004 doručeno podání dosavadního zástupce žalobce (stěžovatele) Ing. R. L., ve kterém je navrženo, aby krajský soud přerušil řízení podle ustanovení § 48 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a podal k Ústavnímu soudu návrh podle článku 95, odst. 2 Ústavy ČR na zrušení ustanovení § 105 odst. 2

zákona č. 150/2002 Sb. s tím, že toto ustanovení, jehož má být použito, je v rozporu s ústavním pořádkem, konkrétně s ustanoveními článku 26 odst. 1, článku 36 odst. 1 a článku 37 odst. 2 listiny základních práv a svobod a zákonem č. 523/1992 Sb. Žalobce (resp. jeho zástupce) dále – k bližšímu zdůvodnění – uvedl následující:

Značnou část agendy Nejvyššího správního soudu tvoří věci daňové a je zde určitý nesoulad s mezi ustanovením § 105 odst. 2 s. ř. s. a ustanovením § 6 odst. 1 zákona č. 523/1992 Sb., které ukládá (mně, jakožto daňovému poradci) povinnost chránit práva a oprávněné zájmy klienta a důsledně přitom využívat všech zákonných prostředků k ochraně jeho práv, a ustanovením § 3 odst. 4 téhož zákona, podle kterého činí-li daňový poradce právní úkony jménem klienta, má postavení zástupce podle zvláštních předpisů. Jedná se tedy o nesoulad právních předpisů stejné síly.

Ustanovení § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, omezující daňové poradce z dostupných prostředků na ochranu práv jejich klienta (viz ustanovení § 6 odst. 1 a § 3 odst. 4 shora uvedeného zákona), postrádá jakožto „omezení“ rozumné důvody a svou podstatou je omezením práva daňových poradců svobodně podnikat dle čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. I když dle odst. 2 tohoto článku může zákon stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností, nutno při stanovení takových omezení respektovat zásady stanovené čl. 4 odst. 3 a 4 Listiny základních práv a svobod. Má-li být při používání ustanovení o omezeních základních práv a svobod šetřeno jejich podstaty a smyslu, a nesmějí-li být taková omezení zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena, je potom zcela nelogické, aby v řízení před obecnými soudu ve správním soudnictví, kde se namítají vady právní i skutkové, provádí se dokazování, a zpravidla je nařízeno jednání, mohl být zástupcem i daňový poradce podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a potom aby daňový poradce musel celou věc předat advokátovi, který se musí s případem ve velice krátké době během 2 týdnů seznámit a do 2 týdnů podat kasační stížnost, byť v řízení před Nejvyšším správním soudem mohou být namítány již jen vady právní, dokazování se provádět nemusí, a jednání se zpravidla nenařizuje. Pokud zákonodárce skutečně chtěl z pravomoci daňových poradců vyjmout právo jednat před Nejvyšším správním soudem v řízení o kasačních stížnostech v daňových věcech, měl tak učinit přímo v zákoně č. 523/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, např. v ustanovení § 6 odst. 1 tohoto zákona měl uvést, že daňový poradce je povinen chránit práva a oprávněné zájmy klienta a důsledně přitom využívat všech zákonných prostředků k ochraně jeho práv, avšak s výjimkou řízení podle ustanovení § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb.

Neústavnost ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. lze spatřovat v opomenutí zákonodárce včlenit daňové poradce do výčtu osob oprávněných zastupovat v řízení před Nejvyšším správním soudem v rozsahu oprávnění týkajících se daňových věcí, obdobně jako je tomu v ustanovení § 35 odst. 2 uvedeného zákona. Vzhledem

k tomu, že zákonodárce tak neučinil, vykazuje ustanovení § 105 odst. 2 uvedeného zákona znaky libovůle, když ze skupiny osob nepochybně kvalifikovaných k poskytnutí právní pomoci ve smyslu čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, je bezdůvodně vyjmuta určitá skupina osob, v důsledku čehož je stěžovatel zcela zkrácen na svém právu na právní pomoc v řízení před soudy a jinými státními orgány od počátku řízení, a v důsledku tohoto vyjmutí je omezen předmět jejich podnikání stanový zákona č. 523/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jakož i povinnost chránit práva a oprávněné zájmy klienta a důsledně přitom využívat všech zákonných prostředků k ochraně jeho práv, uložená ustanovením § 6 odst. 1 uvedeného zákona.

Vzhledem k těmto námitkám se Nejvyšší správní soud nejprve zabýval otázkou zda nepřichází v úvaze postup podle článku 95 odst. 2 Ústavy ČR a ustanovení § 48 odst. 1 písm a) s. ř. s. Důvod k předložení věci Ústavnímu soudu však Nejvyšší správní soud neshledal a to z následujících důvodů.

Kasační stížnost podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. je mimořádným opravným prostředkem, sloužícím k přezkoumání rozhodnutí Nejvyšším správním soudem z hlediska tvrzených právních vad (viz především ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s.). Proto zákonná úprava uvedená v ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. volí požadavek na kvalifikované právní zastoupení fyzických či právnických osob záměrně, s ohledem na nezbytnost garantované profesní právní erudice zástupce. Činí tak obdobně jako některé jiné procesní úpravy, včetně úpravy řízení před Ústavním soudem. Nelze tedy dovodit, že by touto úpravou byl stěžovatel neúměrně (nedůvodně) zkrácen na svých ústavních právech, především na právu přístupu k soudu a na právu na právní pomoc v řízení před soudy. Pro úplnost (se zřetelem na uvedené námitky stěžovatele) je třeba uvést, že úprava zastoupení při podání kasační stížnosti je logicky obsažena v soudním řádu správním. V tomto směru je ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. ve vztahu k ustanovení § 3 odst. 4 zákona č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky, ustanovením speciálním omezujícím právo na zastupování (srov. též článek 26 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Nelze tedy ani dovozovat nepřípustný rozpor těchto ustanovení.

Nedoložení zastoupení stěžovatele požadované ustanovením § 105 odst. 2 s. ř. s. brání věcnému vyřízení kasační stížnosti. Jedná se o nedostatek podmínek řízení, který přes výzvu soudu nebyl odstraněn. Proto Nejvyšší správní soud návrh stěžovatele podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a), § 120 s. ř. s. odmítl.

Podle ustanovení § 60 odst. 3, § 120 s. ř. s. nemá při odmítnutí žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 24. ledna 2005

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu